

Partigrupper gennem deres Formænd Forhaands-Tilsagn til Regeringen om at være villige til at gaa denne Vej. Det konservative Parti, fra hvem der har været rejst saa mange Vanskeligheder under denne Sags Behandling, vil, tror jeg, ikke kunne modsætte sig denne Sag. En saadan Løsning stemmer med, hvad Højre har opstillet i sit Program, der, saa vidt jeg ved, gælder den Dag i Dag. Højre har i den sidste halve Snes Aar skiftet Program den ene Gang efter den anden, men i det sidste Program, som er fra 1905, hvor der netop ogsaa kræves en Grundlovsændring, og da angaaende Forholdstalsvalg, staar der — jeg citerer det ordret —: „Gennemførelse af den i Grundlovens § 32 indeholdte Lighedsfordring.“ Altsaa, Højre vil, naar vi skulle have en Grundlovsændring, have Forholdstalsvalg, men Højre vil ogsaa gaa med til en anden Ordning, og efter Ordlyden netop en Ordning som den, vi her tillade os at foreslaa: Gennemførelse af den i Grundlovens § 32 indeholdte Lighedsfordring.

Højre har modsat sig den bogstavelige Opfyldelse af Grundlovens § 32 med et meget højt Antal Folketingsmedlemmer, nemlig 165. Vi fra vor Side have ikke været bange derfor, men fra Højres og fra andres Side have de modsat sig det paa det bestemteste. Jeg tror at turde sige i denne Sammenhæng, at det vistnok beror paa en fejl Opfattelse, naar man fra konservativ Side og fra anden Side har været saa bange for dette meget høje Antal Folketingsmedlemmer. Man har villet mene, at det store Antal forringede Kvaliteten. Det tror jeg absolut ikke vil ske. Jo større Udvalget er, i desto højere Grad er der Mulighed for, at der kommer udmærkede Repræsentanter ind. Naar denne stærke Udvidelse paa visse Mennesker virker saa afskrækkende, ligger det aabenbart i, at man i saa mange Aar har ladet Grundlovens Bud være uanset. Hvis man efter 1866 i Begyndelsen af 70erne, da Kravet allerede trængte frem, var gaaet til en Omlægning af Valgkredsene efter Grundlovens Krav og havde udvidet Folketingets Medlemsantal med nogle Stykker og en Gang imellem, efter hver Folketælling, eller var gaaet frem som i Frankrig, at man omlagde Valgkredsene ved hvert Valg, vilde det ingenlunde have været paafaldende eller have vakt saa megen Uvillie, man vilde lidt efter lidt være naaet højere op med Medlemsantallet, uden at det vilde have vakt Anstød. Men Ulykken er, at man i saa mange Aar har ladet

Grundlovens Bud være uanset, saa at Springet nu vilde blive voldsomt og afskrækkende.

Vi stille os paa Kendsgerningens Grund, og Kendsgerningerne ere, at det ikke har været muligt at faa en bogstavelig Opfyldelse af Grundlovens § 32 gennemført, og at man fra konservativ Side ikke paa nogen Maade vil være med dertil. Man erklærer fra konservativ Side, at man vil være med til Gennemførelse af den i Grundlovens § 32 indeholdte Lighedsfordring. Med andre Ord, man vil gaa med til en ny midlertidig Ordning, hvorved man kan nøjes med f. Eks. 124 Kredse, som der nogle Gange har været talt om. Nogen Udvidelse maa man gaa med til, thi det vil vise sig i Praksis, at det, som enkelte Højremænd have slaaet paa, at de vilde gaa med til 114 lige store Kredse, er det samme som at sige, at man vil slaa Sagen i Stykker. Det er nemlig givet, at naar vi have Kredse paa 60,000—70,000 Indbyggere og en Række paa 40,000—50,000 Indbyggere, Kredse, der alle skulle have betydelig flere Repræsentanter end nu, maatte det at blive staaende ved 114 Kredse føre til, at 8—10—12 Kredse forsvandt, og disse Kredses Medlemmer vilde indenfor deres respektive Partier udfolde et energisk Arbejde mod at blive udslettet. Og denne Løsning vilde ogsaa af mange andre Grunde være vanskelig. Der maa være en vis Elasticitet. Derfor synes jeg, at Grundlovens § 32, der ikke fastsætter et bestemt Medlemsantal, men lader dette være udvideligt og elastisk, ikke er saa daarlig, fordi den i høj Grad tillader Omlægning, idet man stadig kan faa lidt at løbe paa. Ulykken er, at man ikke har gjort det lidt efter lidt og stadigt, men det har man nu ikke gjort. Højre er altsaa villigt til at gaa med til en saadan midlertidig Omlægning med nogen Udvidelse, i hvert Fald har Højres Ordfører, det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger), erklæret sig villig dertil, da han i Samlingen 1905—06 ganske vist protesterede mod en Grundlovsændring, som gik ud paa at fastsætte 124 Kredse, men om dens Indhold erklærede følgende: „Drejer det sig blot nu om at afhjælpe de værste Skavanker ved de bestaaende Kredse og skabe 10 nye Kredse, kunne vi alle blive enige derom paa 24 Timer.“ Saa hurtigt tror jeg nu ikke, det gaar, men i Løbet af en rimelig Tid vil det kunne ske.

Samtidig mener jeg, at det Udvalg, vi foreslaa at nedsætte, bør tage et andet Spørgsmaal med, der, synes jeg, nødven-